

Warszawa, 31 sierpnia 2023 r.

Nadchodzi 19. edycja Festiwalu Skrzyżowanie Kultur

W drugiej połowie września czeka nas wielkie święto muzyki świata. Warszawę odwiedzą gwiazdy *world music*, m.in. **Vieux Farka Touré**, **Tamikrest** i **Sara Correia**. To już 19. edycja święta wielokulturowości – po raz kolejny w Teatrze Dramatycznym im. G. Holoubka, w dn. 15-17 września.

Festiwal jest doskonałą okazją do zapoznania się z niespotykaną harmonią i niezwykłymi dźwiękami. Na jego uczestników w ciągu dnia czekają warsztaty i panele dyskusyjne, a wieczorami – koncerty.

Do Warszawy przyjadą artyści z Armenii, Gruzji, Turcji, Mali, Algierii, Nigru, Francji, Portugalii oraz Kuby.

Artyści

Festiwal zainauguruje **A.G.A Trio**. Nazwa pochodzi od pierwszych liter krajów, z których pochodzą artyści. Zespół tworzą młody wirtuoz duduku **Arsen Petrosyan** (Armenia), gruziński akordeonista **Mikail Yakut** (Gruzja) i multiinstrumentalista **Deniz Mahir Kartal** (tureckiej Anatolia). Poprzez muzykę łączą i ukazują wspólne dziedzictwo kultury Kaukazu Południowego i Anatolii, mimo historycznych zaszłości.

Kolejny piątkowy występ to chór **Iberi** – nazwa pochodzi od starożytnej nazwy regionu dzisiejszej Gruzji. Zespół specjalizuje się w tradycyjnym polifonicznym śpiewie, niespotykanym w sąsiednich krajach – w 2008 roku praktyka ta została wpisana na Listę Reprezentatywną Niematerialnego Dziedzictwa Ludzkości UNESCO. Chór założył w 2012 roku **Bidzina „Buba” Murgulia** – były zawodnik rugby, który od dziecka śpiewał tradycyjną polifonię. Wielogłosowy śpiew pojawia się zarówno w pieśniach tradycyjnych, jak i liturgicznych. Gruzini dorastają w otoczeniu wielogłosowego, trzy lub czterogłosowego śpiewu, który pojawia się zarówno w pieśniach tradycyjnych jak i liturgicznych.

Drugi, afrykański dzień festiwalu, 16 września, otworzy **Vieux Farka Touré**, nazywany „Saharyjskim Hendrixem”. Przez lata poszukiwał własnego stylu, łącząc gitarową muzykę z Mali z jazzem, popem czy rockiem. Dziś składa hołd dla twórczości swojego ojca (**Ali Farka Touré**) w solowej płycie *Les Racines*, wracając w niej także do

tradycyjnej muzyki królestwa Songhai i łącząc się z „pustynnym bluesem”. Vieux jako syn jednego z najstynniejszych afrykańskich muzyków zdawał sobie sprawę z ciężących na nim oczekiwań. Dzięki swojej ciężkiej pracy może pochwalić się wieloma sukcesami, m.in. wystąpił obok **Shakiry** i **Alicii Keys** podczas ceremonii otwarcia Mistrzostw Świata FIFA 2010 w RPA.

Jako drugi wystąpi zespół **Tamikrest**, co w języku tamasheq oznacza „połączenie” – członkowie pochodzą z Francji, Algierii, Nigru i Mali. Muzyczna tradycja Tuaregów spotyka się tutaj z domieszką rocka. „The Guardian” określił grupę jako „największą nadzieję saharijskiego bluesa ostatnich lat”. Przekazują tematy ważne dla współczesnych Tuaregów: tęsknotę za domem, poczucie straty, piękno pustyni, a przede wszystkim potrzebę przebudzenia, zjednoczenia i przejęcia kontroli nad przyszłością własnego ludu. Płyta *Tamotaït* (2020), w języku tamasheq oznacza „nadzieję na pozytywną zmianę”.

Trzeciego dnia, 17 września, robimy przystanek w Europie, poznając fado, czyli muzyczny symbol Portugalii. **Sara Correia** dorastała w rodzinie fadistów i już w wieku 13 lat wygrała jeden z najbardziej prestiżowych konkursów – „Grande Noite do Fado”. Jej nagrodą było zaproszenie do śpiewania w legendarnym domu Fado w Lizbonie, Casa de Linhares. Jej głos jest pełen głębi i magnetyzmu. Sara koncertowała już m.in. w Korei, Chile, Maroku, Turcji, na Reunionie i w większości krajów europejskich. Śpiewaczka identyfikuje się z utworem *Porque do Fado*, który opowiada historię o byciu wybranym przez fado.

Festiwal zwieńczy **Emilio Moret**, autor wielu przebojowych utworów *world music*. Jego teksty śpiewali m.in. **Niño Rivera**, **Conjunto Chapotin**, **Orquesta Cuba** i **Septeto Nacional**. W swojej muzyce oddaje esencję gatunku *son* – jest to jeden z najpopularniejszych kubańskich gatunków muzycznych na świecie, spopularyzowany przez wydanie płyty i filmu *Buena Vista Social Club* w 1996 roku. W 1970 Moret dołączył do swojego pierwszego zespołu, orkiestry **Central Trabajadores de Cuba**; współpracował także **Estrellas and Chocolate**, **Orquesta America**, **Los Chuki**, **Tanda de Guaracheros**, **Septeto Típico de Sones**, **Septeto Nacional Ignacio Pinheiro**, a w 1996 dołączył do **Septeto Habanero**. Choć artysta rozwijał swoją karierę przez ponad 50 lat, dopiero w tym roku zdecydował się na wydanie solowego albumu. W tym czasie zdążył się dorobić także przydomka *El Guapo del Son*.

Wydarzenia towarzyszące

- **Warsztaty**

Festiwal Skrzyżowanie Kultur to nie tylko koncerty, ale też bezpłatne **warsztaty**. Odbędą się one drugiego i trzeciego dnia festiwalu (zapisy poprzez serwis *Biletyna*).

Sobotnie warsztaty (16.09, g. 11:00) *Jedwabny bursztyn. Muzyczna podróż z Chin do Polski* będą okazją do nauki gryna chińskich cytrach. Guzheng, praprzodek rodziny cytr z Dalekiego Wschodu, jest tradycyjnym chińskim instrumentem szarpanym z 2500-letnią historią. Technika gry polega na zarywaniu strun prawą ręką (przy pomocy specjalnych plektronów-pazurków) i przyciskaniu ich palcami lewej dłoni przy jednoczesnym wykonywaniu określonych ruchów, np. wibrowania, potrząsania.

Na warsztatach będą dostępne instrumenty do nauki gry prostych melodii. Przewidziana jest także nauka piosenki w języku chińskim. Na zakończenie warsztatów odbędzie się minikoncert *Silk& Amber*, czyli muzyczne spotkanie dwóch kultur muzycznych – polskiej i chińskiej. W programie znajdą się także kompozycje **Marii Pomianowskiej** utrzymane w stylistyce *world music*.

Niedzielne warsztaty *Tajemnice chińskiej herbaty, kaligrafia oraz w co bawią się mali Chińczycy* przyniosą sporą dawkę wiedzy na temat kultury tego kraju. W Chinach ceremonia parzenia herbaty jest wyjątkowym wydarzeniem, które wpływa na wszystkie zmysły i sprawia, że doceniamy piękno ulotności danej chwili. Pokaz będzie okraszany chińską muzyką na żywo, a na koniec oczywiście przewidziana jest degustacja. Kaligrafia chińska ma status samodzielnej sztuki – dzieła kaligraficzne były i nadal są wysoko cenione, oprawiane jak obrazy i kolekcjonowane. Na warsztatach uczestnicy nauczą się pisać swoje imię po chińsku. W co bawią się mali Chińczycy? Podczas warsztatów przybliżymy uczestnikom najpopularniejsze zabawy i sposoby spędzania wolnego czasu w Chinach.

- **Panele dyskusyjne**

Afronauci. Spotkanie autorskie z Bartkiem Sabelą

W sobotę, 16 września o g. 16.00, zapraszamy na spotkanie z Bartkiem Sabelą, autorem frapującej opowieści *Afronauci* o **Edwardzie Mukuce Nkoloso**, twórcy Zambijskiej Akademii Kosmicznej i jego planie wystrzelenia rakiety na Księżyc. Autor zabierze nas w podróż, podczas której wspólnie zbliżymy się do skomplikowanej historii postkolonialnej Afryki.

W rozmowie odkryje przed nami wyzwania napotkane podczas pracy nad reportażem podejmującym temat trudnego dialogu tradycji z nowoczesnością.

Spotkanie poprowadzi **Maciej Szajkowski** – ceniony muzyk, dziennikarz, animator kultury – członek Rady Programowej Festiwalu Skrzyżowanie Kultur, znany szerszej publiczności m.in. z występów w **Kapeli ze Wsi Warszawa**.

Wytłumaczyć Portugalię. Rozmowa o współczesnym przekładzie

W niedzielę 17 września o g. 16.00 odbędzie się rozmowa dwóch doświadczonych tłumaczy języka portugalskiego. Mgr Tamara Sobolska to tłumaczka oraz lektorka języka portugalskiego z wieloletnim doświadczeniem. Jest znawczynią i wykładowczynią portugalskiej kultury i historii na Uniwersytecie Warszawskim. Dr Jakub Jankowski to tłumacz oraz wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego, który w sposób szczególny pasjonuje się teorią przekładu, translatoryką oraz komiksologią. Spotkanie poświęcone będzie głównie tłumaczeniu komiksów, między innymi *Ptaśka Joany Estreli* czy *Cudotwórcy André Oliveiry* w tłumaczeniu dra Jankowskiego, oraz współczesnych powieści portugalskich. Tłumacze opowiedzą o współpracy, której efektem są wspólnie przetłumaczone komiksy, między innymi *Historia Lizbony* autorstwa **A.H. de Oliveiry Marquesa**.

- **Wystawa**

Wystawa o Ferdynandzie Mendesie Pinto – „Olśnienia”

Dzięki uprzejmości *Camões, Instituto da Cooperação e da Língua* we foyer Teatru Dramatycznego im. G. Holoubka będzie można obejrzeć wystawę zaprojektowaną przez prof. dr hab. **Anę Paulę Laborinho**, przedstawiającą niepowtarzalne ilustracje autorstwa **João Fazendy**. Ekspozycja opowiada o przygodach portugalskiego podróżnika **Ferdynanda Mendesa Pinto**, „13 razy pojmanego i 17 razy sprzedanego”, kupca, pirata, żołnierza, ambasadora i misjonarza, którego zachwyciło bogactwo kultur azjatyckich. Ta zadziwiająca różnorodność skłoniła go do napisania książki, zatytułowanej *Peregrynacja*, która miała ukazać Europejczykom wartość kultur cywilizacji Orientu.

Szczegółowy program Festiwalu Skrzyżowanie Kultur

Piątek 15.09.23 r.

g. 19:00, koncerty

A.G.A TRIO / Armenia/Turcja/Gruzja

Iberi / Gruzja

Sobota 16.09.23 r.

g. 11:00, warsztat

Jedwabny bursztyn. Muzyczna podróż z Chin do Polski (warsztaty przeznaczone dla dzieci i młodzieży w wieku 6-16 lat. Dorośli opiekunowie mile widziani.)

g. 16:00, spotkanie autorskie

Afronauci. Spotkanie autorskie z Bartkiem Sabelą

g. 18:00, koncerty

Vieux Farka Touré, / Mali

Tamikrest/Algieria/Niger/Mali/Francja

Niedziela 17.09.23 r.

g. 11:00, warsztat

Tajemnice chińskiej herbaty, kaligrafia oraz w co bawią się mali Chińczycy (warsztaty rodzinne, przeznaczone dla dzieci i ich opiekunów)

godz. 16:00, spotkanie

Wy tłumaczyć Portugalię. Rozmowa o współczesnym przekładzie.

g. 18:00, koncerty

Sara Correia /Portugalia

Emilio Moret /Kuba

Dostępność

Informacje o dostępności wydarzenia dla osób z niepełnosprawnością dostępne są na stronie Teatru Dramatycznego im. G. Holoubka. <https://teatrdramatyczny.pl/teatr-bez-barier>

W celu zakupu miejsca dla osoby poruszającej się na wózku, prosimy o kontakt pod numerem telefonu 669 895 798, bądź pod adresem email rezerwacje@biletyna.pl

Bilety

Wstęp na koncerty od 6. roku życia.

Bilety na wydarzenie są sprzedawane za pośrednictwem systemu **Biletyna.pl** – <https://biletyna.pl/festiwal/Festiwal-Skrzyzowanie-Kultur>

Bilety zakupuje się oddzielnie na każdy dzień koncertowy w cenie **80 zł**.

Na bezpłatne warsztaty obowiązują zapisy (przez serwis Biletyna.pl) – liczba miejsc ograniczona.

Zapraszamy na Facebooka <https://www.facebook.com/SkrzyzowanieKultur> oraz Instagram [@skrzyzowaniekultur](https://www.instagram.com/skrzyzowaniekultur).

Więcej o festiwalu a także innych wydarzeniach organizowanych przez Stołeczną Estradę na www.estrada.com.pl oraz na Facebooku: <https://www.facebook.com/StolecznaEstrada>

ORGANIZATOR: Stołeczna Estrada, Miasto st. Warszawa

PARTNERZY I PATRONI MEDIALNI: Wyborcza.pl, Polityka, TOK FM, Teatr Dramatyczny im. G. Holoubka, Camões, Instituto da Cooperação e da Língua, Biletyna.pl

Kontakt dla mediów:

Monika Arent

monika.arent@estrada.com.pl

tel. 666 014 204

www.estrada.com.pl

Stołeczna Estrada jest największą instytucją kultury miasta stołecznego Warszawy. Na zlecenie Ratusza tworzy scenę kulturalną i rozrywkową miasta, organizując festiwale, koncerty, widowiska, ważne rocznice i wystawy. Od momentu powstania w 1955 roku w produkowanych przez nią wydarzeniach masowo biorą udział mieszkańcy stolicy i ich goście - osoby przyjeżdżające tu z całego świata.

Cyklicznie przygotowuje dla mieszkańców między innymi Wianki nad Wisłą, Festiwal Skrzyżowanie Kultur, Koncerty Chopinowskie w Łazienkach Królewskich, buduje też program Multimedialnego Parku Fontann.

Dziesiątki tysięcy osób biorą udział w wydarzeniach Stołecznej Estrady, a pokazy fontann ogląda milionowa publiczność. Instytucja pracuje na rzecz kultury, rozrywki i jakościowego, wolnego czasu w stolicy.
